

ISSN 2220-8089

Міністерство освіти і науки, молоді та
спорту України

В І С Н И К

**ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені В.Н.КАРАЗІНА**

№ 984

Серія: „Питання політології”

Випуск 19

Заснована у 1993 році

**Харків
2011**

Вісник присвячений розгляду актуальних проблем теорії та практики політичних процесів в умовах глобалізації.

Для викладачів, наукових працівників та всіх, хто цікавиться проблематикою політичної науки.

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна (протокол № 13 від 28 грудня 2011 р.)

Редакційна колегія: **Фісун О.А.** – докт. політ. наук, зав. кафедри політології ХНУ імені В.Н. Каразіна (відповідальний редактор); **Сазонов М.І.** – академік АПН України, докт. філос. наук, професор ХНУ імені В.Н. Каразіна; **Денисенко І. Д.** – докт. філос. наук, професор, зав. кафедри політології, соціології та культурології ХНПУ імені Г.С. Сковороди; **Куць О.М.** – докт. філос. наук, професор ХНУ імені В.Н. Каразіна; **Півнева Л.М.** – докт. політ. наук, професор ХНУ імені В.Н. Каразіна; **Поліщук І.О.** – докт. політ. наук, професор Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; **Целуйко В.О.** – канд. політ. наук, ст. викладач кафедри політології ХНУ імені В.Н.Каразіна (відповідальний секретар).

Адреса редакційної колегії:

61022, Харків, пл. Свободи, 6, Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, кафедра політології, тел. 707-51-63.

E-mail – vp.kh@mail.ru

Статті прорецензовано

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 11825 – 696 ПР від 04.10.2006

© Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна, оформлення, 2011

ЗМІСТ

ПОЛІТИЧНА ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ

Рубанов В.В. Проблеми концептуалізації поняття „механізм” у політичній аналітиці	6
Шумський Л.М. До концептуалізації поняття сильної держави в політичних поглядах Карла Шмітта	11
Гайко О. С. Політичне як предмет дослідження	15
Канцедалов П.Б. Від невдоволення до спротиву: еволюція ставлення Ніцше до держави	18
Самброс А.С. Віртуалізація політики: витоки, сутність і перспективи	22
Вінникова Н.А. Інформаційні технології у процесі творення політичних рішень ...	27
Яковенко К.В. Суспільні науки та технократія.....	34
Топалова С.О. Політичний фетишизм як атрибут сучасного політичного процесу..	38

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ

Фісун О. А. Українська неопатримоніальна демократія: формування, специфіка та тенденції розвитку	45
Шаповаленко М.В. Проблеми зміни політичного режиму в умовах посткомуністичної трансформації	51
Авксентьєва Т.Г. Вектори стабілізації політичного режиму в умовах невизначеності транзитивної суспільної моделі	55
Полторак В.А. „Артефактні форми” сучасної демократії у політичній практиці суспільств, що трансформуються	60
Стогова О.В. Етнічні конфлікти у посткомуністичному світі	64
Шаповал Є.В. Режим поліархії: теоретичний вимір та інституціональна матриця...	69
Авксентьєв А.О. Неопатримоніалізм: теоретико-методологічні засади та практичне втілення у політичних режимах	77
Чабан О.О. Демократія участі як якісний вимір політичної системи	83

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

Пожаров О.В. Інвестиційна теорія вивчення функціонування партійно-політичної системи та електоральних процесів в американській політології	90
Іллєнко Д.В. Методологічні аспекти демократичного аудиту на прикладі „Freedom House”	95
Мовчан У.І. Дуалізм виконавчої влади: проблема розподілу повноважень у напівпрезидентських системах	103
Шмат А.С. Вплив електоральних систем на державотворчі процеси	108
Сербіна Ю.В. Система електоральних відносин в Україні: вплив на рівень довіри до політичної системи	112
Боєва С.С. Роль позапарламентської опозиції у процесах демократичного транзиту (на прикладі України та Росії)	118
Манойло Д. О. До питання про функціонування політичної опозиції в Україні	123

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ТА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Біденко Ю.М. Громадянське суспільство: проблеми визначення та періодизації розвитку в українському контексті	127
Довбня О.М., Довбня О.М. Деякі напрямки державної політики, що сприяють становленню й розвитку громадянського суспільства в Україні	133
Король С.М. Категоріальний апарат та методологічні засади аналізу регіональної політики	138
Панченко Т.В. Залучення громади до формування місцевої політики (на прикладі великих міст України)	143
Назаренко С.І. Становлення громадського телебачення в Україні: проблеми та перспективи	149
Новіков М.М. Деякі аспекти ефективності соціальної політики як однієї з головних умов реалізації стратегії інноваційного розвитку України	156
Колотвін П.О. Політичний Інтернет як простір взаємодії влади та суспільства	162

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ТА ІДЕОЛОГІЯ

Власенко Т.Т. Ідеологія чи політичний маркетинг (український контекст)	167
Денисюк С.Г. Довіра як чинник ефективності політичної комунікації	171

Мельникова Н.В. Структура і динаміка міфологічного в колективній свідомості: політичний аспект	176
Швирков О.І. Інтелектуали та влада: ще один погляд	182
Тіхонова Л. А. Особливості формування політичної та національно-цивілізаційної ідентичності українського суспільства	187
Вауліна Ф.В. Роль національної ідеї України у формуванні позитивного іміджу держави	192
Бабічев Є. Р. Викладання політології як засіб формування політичної позиції студентської молоді	198

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Головко В.М. Динаміка розвитку інституту громадянства в епоху глобалізації	204
Гурбич О.С. Становище центру капіталістичної світ-системи в історичній перспективі	208
Авдєєва М.А. „М'яка сила” та її ресурси у зовнішній політиці держави	215
Бірюкова О.О. Югославізм: цивілізаційний проект чи націоналістична ідеологія?	223
Гарник Л.П. Детермінанти політичного простору та часу у контексті незахідного політичного процесу	231
Заводовський І.А. Україна і Білорусь у геополітичних трансформаціях Балто-Чорноморського регіону (1997-2004 рр.).....	240

Наукове видання

В І С Н И К

**ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ імені В. Н. КАРАЗІНА**

№ 984

**Серія: „Питання політології”
Випуск 19**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Українською, російською та англійською мовами

комп'ютерне верстання – Н.І. Безугла

Підписано до друку 29.12.11 Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Друк ризограф. Ум. друк. арк. 26,2 Обл.-вид. арк. 30,5
Тираж 100 пр. Ціна договірна.

61022, м. Харків, пл. Свободи, 6.
Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна,

Надруковано ФОП „Петрова І.В.”
61144, Харків-144, вул. Гв. Широнінців, 79-в, к.137, т.(057) 362-01-52
e-mail: bookfabrik@rambler.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ВОО № 948011 від 03.01.03р.